

HYTE-päivät
Kajaani
13.-14.10.2016

Avaus
Ylijohtaja Terttu Savolainen

Hyvät HYTE-päivien osanottajat

Toivotan teidät kaikki lämpimästi tervetulleiksi neljänsille Pohjois-Suomen hyvinvointi- ja terveyspäiville, nyt ensimmäistä kertaa Kainuuseen. Tervetuloa myös kaikki lukuisat alustajat ja työpajojen vetäjät ja asiantuntijat. Alueellamme joka toinen vuosi järjestettävät HYTE-päivät ovat ainutlaatuiset koko maassa - muualla Suomessa ei tämän tyyppisiä päiviä järjestetä.

On todella hienoa, että olemme saaneet näin runsaslukuisen joukon osallistujia eri alojen asiantuntijoita. Kaiken kaikkiaan HYTE-päiville on ilmoittautunut yli 400 henkilöä ja näistä kainuulaisia 300. Pohjoispohjanmaalaisia on lähes 80 ja Lapistakin kymmenkunta. Mukana on 140 osallistujaa Kainuun ammattikorkeakoulusta ja ammattiopistosta – tervetuloa mukaan, myös nuoret.

Päiville osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden lisäksi myös opetus- ja kulttuuritoimen asiantuntijoita sekä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien vastuuhenkilöitä. On hieno mahdollisuus pohtia yhdessä näin monialaisen asiantuntijajoukon kanssa, kuinka terveyttä ja hyvinvointia voidaan edistää uusissa maakunta- ja kuntarakenteissa. Nämä päivät ovat foorumi verkostoitumiseen, ideointiin, keskusteluun ja toisilta oppimiseen.

Näytteille asettajia on 32. Postereissa on esillä hyviä käytäntöjä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kunnissa, koulutuksessa ja tutkimuksessa sekä järjestöissä. Osasta näistä on tiivistelmät nettisivuillamme, joten käykää tutustumassa niihin ja tietysti myös täällä paikan päällä.

Osallistukaa päivien keskusteluun myös sosiaalisen median kautta.

Päivien teema Tulevaisuuden kunta hyvinvoinnin edistäjänä on mitä ajankohtaisin. Vuonna 2019 kunnan rooli tulee muuttumaan. Toivon, että tulevaisuuden kunta olisi entistä vahvempi asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjä.

Uusi maakuntahallinto tulee olemaan monialainen ja poikkihallinnollinen ja sillä on hyvät edellytykset yhdessä kuntien kanssa edistää alueen asiakkaiden hyvinvointia. Kainuuhan on ollut edelläkävijä maakuntahallinnossa ja täällä on onnistuneesti kokeiltu sitä kuin myös maakunnallista sotea.

Tässä vaiheessa haluan näyttää muutaman dian maakuntauudistukseen liittyen ja erityisesti valottaa valtion aluehallinnossa tapahtuvia muutoksia.

Kunnat ovat Kainuun maakuntakokeilun kautta löytäneet uutta roolia niin kunnan elinvoimakysymyksissä kuin hyvinvoinnin edistämisessäkin.

Maakuntauudistus on suurin hallinnollinen uudistus, mitä Suomen historian aikana on koskaan tehty. Uudistus koskee niin kuntia, alueellisella tasolla toimivia organisaatiota kuin keskushallintoakin. Dia:

Työnjakodia:

kunnan tehtävät yli kolme sataa kuntaa

maakunnan tehtävät- 18 maakuntaa: maakuntaliitot ja Elyt lakkautetaan, sairaanhoitopiiri ja kuntayhtymät lakkautetaan, TE-toimistot lakkautetaan, maaseututehtävät kunnista elyistä ja aveista,

Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirasto: avien tehtävät, Valviran sote –luvitus ja valvonta,

Uudistus koskee yhteensä 220 000 työntekijää, lähes 450 organisaatiota. Uudistuksen myötä muodostetaan 18 maakuntaa ja yksi valtakunnallinen valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirasto.

(Maakuntauudistuksen myötä ehkäisevän päihdetyön koordinaatio siirtyy aluehallintovirastoista maakuntiin kuin myös alkoholivalvonta ja luvitus. Tällä tavoin ennaltaehkäisevän päihdetyön välineet ovat maakunnassa. Alkoholiluvitukseen ja valvontaan liittyy myös ennaltaehkäisevä näkökulma.)

Hyvät kuulijat,

Maakuntauudistuksen yhtenä tavoitteena on viedä Suomi digitaalisiin palveluihin. Sen vuoksi myös täällä Hyte-päivillä on ensimmäistä esillä sähköiset palvelut. Työpajoissa paneudumme liikuntateknologian, videovälitteisten palvelujen ja robotiikan maailmaan. Miten hyvinvoinnin ja terveydenhuollon edistämiseksi voimme hyödyntää digitaalista maailmaa?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on myös keskiössä uudistuksen rahoituksessa. Tarkoitushan on luoda laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään hyvinvoinnin edistämisen

indikaattoreita ja yhden prosentin verran loppusummasta tullaan näiden indikaattorien mukaan jakamaan.

Hyvät kuulijat

Kainuun suurimmat haasteet liittyvät väestön ikääntymiseen ja lasten ja nuorten hyvinvointiin. Kainuun väestörakenne on ikääntyvä. On tärkeää, että ikääntyvässä maakunnassa panostetaan ikäihmisten hyvinvoinnin tukemiseen. Liikunta ja kulttuuriharrastukset edistävät omatoimisuutta ja aktiivisuutta. Järjestöjen rooli voi tässä olla tärkeä ja kolmatta sektoria tulisi hyödyntää enemmän.

Kainuu on kulttuurimyönteinen maakunta. Kainuussa on huomioitu kulttuurin merkitys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä monella tapaa mm kulttuuripassin ja Kainuu –kortin avulla. Kainuu –kortista kuullaan huomenna työpajassa.

Kainuussa satsataan myös monin tavoin liikuntaan. Teillähän on täällä esimerkiksi Vuokatin liikuntakeskus. Pieneen maakuntaan mahtuu kolme laskettelukeskusta ja upeita hiihtomahdollisuuksia, on UKK-reittiä, Hossaa sekä muita salomaita, joissa liikkuu.

Sotkamon Salmelan koulu vuonna 2014 sai alueellisen vuoden Liikkuva koulu palkinnon. Liikkuva koulu on tällä hetkellä yksi hallituksen kärkihankkeista ja kaikki Kainuun kunnat ovat mukana toiminnassa.

Haluaisin nostaa esiin myös syrjäytymisvaarassa olevat nuoret. Kainuussa on kehitetty nuorten tukitoimintoja ja lasten ja nuorten ennaltaehkäisevät palvelut ovat keskiössä. Nupan kynnyksettömässä nuorten palvelupaikassa on nuorten OHJAAMO –toimintaa. Tämä on hyvä esimerkki vaikuttavasta ennaltaehkäisevästä työstä ja syrjäytymisen ehkäisystä.

Terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta on tärkeää, miten kunnan ja uuden maakunnan välinen yhteistyö rakennetaan. Kunnat tulevat vastaamaan perusopetuksesta ja toisen asteen koulutuksesta, nuorisotyöstä, liikunta-asioista, kirjasto- ja muista kulttuuripalveluista sekä asuinympäristön suunnittelusta. Tästä syystä on tärkeä luoda toimivat mallit kunnan ja maakunnan välille heti alusta alkaen ja vahvistaa olemassa olevia hyviä toimintapoja.

Arvoisat kuulijat,

Näiden päivien päävastaulliset ovat Pohjois-Suomen aluehallintovirasto ja Kainuun Sote yhdessä Kainuun Liiton kanssa. Yhteistyökumppaneina ovat olleet sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja alueen oppilaitokset. Kiitän jo tässä vaiheessa Kainuun Sotea ja Kainuun Liittoa sekä yhteiskumppaneitamme osallistumisesta päivien järjestelyihin.

Meillä päivien järjestäjillä on yhteinen visio tulevaisuuden kunnasta, jossa toimitaan vaikuttavasti asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi – monialaisesti ja sektorirajat ylittäen. Etsikäämme erilaisia yhteisiä keinoja toimia tämän vision toteutumiseksi.

Vielä kerran tervetuloa ja toivotan antoisia päiviä.